

Hij was de tovenaars van mijn jeugd

Caroline Anne Frein de Westenholz (Londen, 1954) is de oprichter van het Louis Couperus Museum in Den Haag. Dinsdag zal prinses Beatrix haar in het Paleis op de Dam een Zilveren Anjer opspelden.

Tekst JANNETJE KOELEWIJN, foto RINGEL GOSLINGA

Anijszaadjes

„De dresscode bij het diner in Des Indes afgelopen maandag was modern Couperiaans, dus ik had een mooie jurk aan, iets met tule en een hesje – helemaal in stijl. Het was een verrukkelijke avond. Alles wat we aten was gebaseerd op het etentje dat Betsy van Raat geeft voordat ze naar de opera gaan – het wordt beschreven in een van de eerste hoofdstukken van *Eline Vere*. Frans en de wat sneue Jeanne Ferelijns zijn er, en Emilie de Woude van Bergh met haar broer Georges, de aanstellerige Georges – hij flirt de hele avond met Eline. Henk, de man van Betsy, zit heerlijk op zijn kip te kluiven. Dat mocht in die tijd, hè. Bij een intiem diner, thuis, mocht je kluiven. In Des Indes kregen we vispaté, zwezerik met asperges, getruffeerde poularde, en het was ongelooflijk hoe goed het allemaal georganiseerd was. Honderdvijftig gasten en niemand die koud eten kreeg, terwijl er tussendoor ook toespraken waren. Alleen het dessert was anders dan bij Betsy. Bij haar werd er een gâteau Henri IV geserveerd en wij kregen meringue met zoete room. In het recept van de gâteau Henri IV zitten anijszaadjes en mogelijk hebben ze bij Des Indes gedacht dat niet iedereen die lekker zou vinden. Het was een prachtige manier om de honderdvijftigste geboortedag van Louis te vieren.”

De oude barones

„Van mijn eerste levensjaren in Londen, waar ik geboren ben, weet ik niets meer. Mijn moeder zei later vaak tegen me: vreemd dat je nooit naar je eigen vader vroeg. Ze scheidde toen ik anderhalf was. Maar toen ik een jaar of vijf was en met mijn moeder op een flatje in de Mankesstraat woonde, hier in Den Haag, had ik eens een vreemde droom. Ik vertelde erover aan mijn moeder terwijl ze in de keuken het brood voor het ontbijt aan het snijden was. Mammie, ik heb zo raar geëndroomd... Er stond een schaal met vergulde okkernoten op tafel en toen kwam er een oude vrouw en jij

De geschiedenis van mijn familie is net een roman van Couperus

werd boos op haar en je gooide zo die okkernoten naar haar hoofd. Mijn moeder trok bleek weg. Dat kun jij je niet herinneren, zei ze. Dat kan niet. Het bleek dat mammie, toen ik drie weken oud was, haar schoonmoeder te logeren had gekregen, de oude en zeer deftige barones De Westenholz. Ze keek vreselijk op mijn moeder neer: de dochter van een zakenman – zo ordinair. Goed, na een paar dagen kregen ze zo'n ruzie dat mammie een handvol okkernoten greep en naar het hoofd van haar schoonmoeder smeed.”

Blauwe Borgward

„Vanaf het balkon van ons flatje zag ik een blauwe Borgward de straat inrijden. Mammie, zei ik, daar is die aardige meneer weer. Binnen een half jaar waren ze getrouwd. Eerst zei ik oom Albert en daarna moest ik 'pappie' zeggen. Als ik me vergiste, dan was het: piep, wat zeg je ook al weer? Ik hield meteen van hem. Hij stelde nooit van die stomme vragen als 'hoe was het op school?' Hij was warm en hartelijk, maar ook vurig en hartstochtelijk – mijn moeder was zijn vierde echtgenote. En dan die mooie, zachte tenor van hem waarmee hij het werk van Louis Couperus voordroeg, de sprookjes van Hans Andersen. Stel je voor: je vader – ik beschouwde hem als mijn vader – vertelt sprookjes op het toneel en iedereen ligt aan zijn voeten. Albert, Albert Vogel, de beroemde voordrachtskunstenaar, was de tovenaars van mijn jeugd. Door hem werd het leven opeens zeer feestelijk.”

Schat-brul-hemeltje-rijk

„Mijn betovergrootvader Von Westenholz had een bank gesticht en was daar schat-brul-hemeltje-rijk van geworden. In 1866 werd hij door keizer Franz Joseph van Oostenrijk tot *Ritter* geslagen en drie jaar later tot *Freiherr*. Ik ben *Freiin*, barones. Een vrije vrouw, zeg ik altijd. In 1929 kwam de Krach en kort daarna heeft mijn grootvader door zeer dubieuze speculaties de bank opgeblazen. In 1933 pleegde hij zelfmoord. In de familie wordt nog altijd gesproken over zijn *one way ticket to Zürich*, maar of hij zich inderdaad voor de trein heeft geworpen, is onduidelijk. Het kan ook dat hij zich een kogel door de kop heeft gejaagd. In elk geval: mijn vader heeft een verknijpte jeugd gehad, al is het maar dat hij tot zijn zevende als een meisje werd opgevoed omdat zijn moeder liever een dochter had gehad. Omstreeks 1930 was de familie naar Montreux verhuisd – daar veranderde Von Westenholz in De Wes-

tenholz – en vijf jaar na ze zelfmoord vestigden ze zich in Londen. Geld om mijn vader een opleiding te laten volgen was er niet meer. Een normale baan heeft hij nooit gehad. Hij ging gokken. Hazewindhonden. Het casino.”

Monocle

„Ik was 26 en getrouwd en ik dacht: nu wil ik weten wie mijn echte vader is. Toen bestond er nog zoiets als 0017 van de PTT en ik liet me met alle Westenholzen in Londen doorverbinden, tot ik hem aan de lijn kreeg. We spraken af in de Danish Club in Knightsbridge, vanwege de Deense afkomst van zijn moeder – die oude en zeer deftige barones De Westenholz. Vreemd genoeg was mijn eerste gedachte seksueel getint: deze man is met mijn moeder naar bed geweest en het resultaat ben ik. Daarna zag ik dat hij zijn ogen op dezelfde manier als ik tot spleetjes samenknep als hij lachte. Ja, ik leek ook op hem. Al snel zaten we in alle talen door elkaar te praten: Engels, Duits, Frans, Italiaans, Nederlands – zelfs dat kon hij nog een beetje. Twee jaar geleden heb ik hem pas begraven. Een excentrieke, flamboyante man was het, met een cape en een monocle. Dat monocle heb ik nu.”

Jij artiestenkind

„Albert woonde in Wassenaar – op het platteland, zoals hij Couperus parafrazerend zei. Ik praatte nooit over mijn adellijke afkomst. In de jaren zestig en zeventig was dat niet *bon ton*. Ik was wel heel trots op mijn stiefvader. Op een dag zat ik met wat vriendinnetjes op het dak van een schuurtje met eikels en beukenootjes te spelen en op een of andere manier irriteerden we de buurvrouw daarmee. Ze kwam in haar schort naar buiten rennen, zwaaiend met een pollepel: jij, jij, jij artiestenkind! Ik heb haar in haar gezicht uitgelachen. Haar man was directeur van Caltex en ik weet nog wat mijn moeder 's avonds aan tafel zei: hm, Caltex... Met een gezicht vol minachting. Háár vader was president-directeur van de Shell geweest.”

Proefschrift

„Door de liefde voor Couperus die Albert op me had overgedragen wilde ik Nederlands gaan studeren, tot Albert tegen me zei dat ik dan waarschijnlijk lerares zou worden. Zo is het kunstgeschiedenis geworden. Dat was een idee van Alberts zuster, Ellen Vogel, de actrice. Toen Albert stierf heb ik zijn galerie voor moderne kunst in de Javastraat voortgezet. Daarna vertrok ik naar mijn geboortestad, waar ik ging bij MTV Europe ging werken, en pas in 1994 kwam

Couperus weer op mijn pad. Het Louis Couperus Genootschap vroeg me om een lezing te geven over de hechte band tussen Louis Couperus en Albert Vogel junior – Alberts vader was ook voordrachtskunstenaar. Uiteindelijk ben ik gepromoveerd op een biografie van Albert Vogel senior. In de statuten van het genootschap stond dat de oprichting van een Louis Couperus Museum het doel van de organisatie was. Daar ben ik me toen voor gaan inzetten. Het museum is gevestigd in de voormalige galerie van mijn stiefvader.”

Iets met een moord

„God, wat gaat het leven snel – ik ben al bijna zestig en ik wil nog zoveel doen. Ik sprak een achterneef van me, Herr Professor Doktor Von Westenholz uit Osnabrück, hoogleraar in iets heel moeilijks in de wis-kunde, en die vertelde me dat de vlucht van de familie naar Montreux omgeven is door geheimen. Iets met homoseksualiteit. Iets met een moord. Ik moet daar discreet over zijn, dat moet ik allemaal nog uitzoeken. Tegen mijn man zei ik: het lijkt wel *Van oude mensen, de dingen, die voorbij gaan...*, Couperus' beste en bekendste roman: een vreselijk geheim waarvan de gevolgen zes generaties later nog gevoeld worden. Ik ben al naar het familiearchief in Hamburg geweest en ik heb reizen gemaakt naar alle grote steden waar de bank van mijn voorouders filialen had. Natuurlijk zit daar een prachtig boek in, maar ik moet wel opschieten. Die achterneef, die veel weet, is al tachtig.”

Gouden pak

„Bij de uitreiking van de Zilveren Anjer volgende week moet ik een jasje met revers dragen, dus ik ben overal in Londen gaan kijken naar iets geschiks. Bij Selfridges zag ik een etalagepop staan met een schitterend goudkleurig David Bowiepak. Ik vroeg aan mijn man: kan dat? Ja, natuurlijk kan dat. Mijn man is ook niet zo heel erg conventioneel. Ik terug naar Selfridges, maar dat pak was erg duur en nu laat ik het namaken bij een winkel hier in Den Haag. Volgende week sta ik daar, in mijn gouden pak, tussen twee heren die ook een Zilveren Anjer krijgen. Ja zeg, het leven wordt nog treurig genoeg als de dood dichterbij komt. Tot die tijd wil ik het zoveel mogelijk inkleuren.”

